

OBSAH

Proč vznikla tato kniha	15
Předehra: Muž z Uru – úvodní zamyšlení s Nelly Sachsovou ...	20

ČÁST A: ABRAHAM NÁLEŽEJÍCÍ ŽIDOVSTVÍ, KŘESŤANSTVÍ A ISLÁMU

I. ABRAHAM A ŽIDOVSTVÍ	31
1) Hodina zrodu židovství	31
<i>Jak mluvit o Abrahamovi</i>	32
<i>Tóra jako nástroj překonávání krizí</i>	34
<i>Není židovství bez Abrahama</i>	35
2) Abrahamova úloha ve velké katastrofě exilu	37
<i>I proroci se inspirovali minulostí</i>	37
<i>Soubor „patera knih Mojžíšových“</i>	39
3) Co všechno závisí na Abrahamovi – Kniha Genesis	40
<i>Pozoruhodná Abrahamova cizota</i>	42
<i>Ručitel Božích slibů: lid, země, národy</i>	45
<i>Partner druhé Boží smlouvy</i>	51
<i>Archetyp víry: Být na cestě</i>	53
4) Zpolitizování Abrahama v období mezi Starým a Novým zákonem	56
<i>Židovství jako „potomstvo Abrahamovo“:</i> <i>:Jozue 24/Žalm 105</i>	57
<i>Sebecharakterizování Abrahamem u syna Sírachova</i>	58
<i>Radikální sebevydělení v duchu Kumránu</i>	60
<i>Abraham jako bojovník v „Apokalypse Abrahamově“</i>	64
5) Idealizace Abrahama v duchu helénismu	67
<i>Abraham jako pravzor poznání Boha u Filóna</i>	67

<i>Abraham jako velký nositel kultury u Flavia Josepha</i>	71
<i>„Přitažlivost“ židovství pro pohany</i>	75
6) Halachizace Abrahama rabíny	76
<i>Nové „paradigma“ židovství</i>	77
<i>Abraham jako velekněz a první rabi</i>	80
<i>Abraham jako počátek a konec všech věcí</i>	82
<i>První monoteista a misionář</i>	84
7) Paradoxní požidovštění Nežida Abrahama	86
<i>Jen Izraelité jsou dětmi Abrahamovými</i>	87
<i>Abraham jako praotec všech konvertitů</i>	88
<i>Co znamená být duchovním dítětem Abrahamovým</i>	91
<i>Maimonides a případ jednoho konvertity</i>	93

II. ABRAHAM A KŘESŤANSTVÍ 95

1) Obnova, nikoli překonání Izraele v Ježíši z Nazareta	95
<i>Čemu se má Izrael nově učit</i>	96
<i>Jak ztroskotalo obrácení Izraele</i>	98
<i>Stolování s Abrahamem jinak</i>	100
2) Abraham jako „otec nás všech před Bohem“	
u apoštola Pavla	104
<i>Napětí: Žid a křesťan současně</i>	104
<i>Zápas o integraci pohanů</i>	107
<i>Kdo jsou děti Abrahamovy</i>	109
<i>Vydědění Izraele?</i>	111
<i>Židé a křesťané v univerzální perspektivě</i>	113
3) Od Abrahama k Ježíšovi pod Božím požehnáním	118
<i>Ježíš Kristus jako – „syn Abrahamův“ u Matouše</i>	119
<i>Boží smilování nad Židy i pohany u Lukáše</i>	123
<i>Abraham jako vzor víry v listu Židům</i>	129
4) Přivlastňování Abrahama křesťany u Jana	135
<i>Úzkostná a krizová situace ve společenství na okraji</i>	136
<i>Zásadně bez nepřátelství k Židům</i>	137
<i>Roztržka: dětmi ďáblovými místo dětmi Abrahamovými</i>	138
<i>Začátek vydědování Židů</i>	141
5) Pokřesťanštění Abrahama v rané církvi	143

Abraham jako výlučný svědek Kristův v listu Barnabášově . . .	143
Židovství jako mrtvé náboženství v listech Ignácových	145
„Dětmi Abrahamovými jsme my, křesťané“ (Justinův „Dialog“)	146
6) Paradoxní pocírkevnění nekřesťana Abrahama	149
Tajemství Abrahamovo (Augustin a Židé)	149
Židé jako služebníci křesťanů („Boží obec“)	151
Od přijetí pohanů k vyloučení Židů	153
III. ABRAHAM A ISLÁM	156
1) Problematický syn Abrahamův, Izmael	156
Co by nikdo dříve netušil	156
Zavržený, a přece požehnaný	157
Praotec Arabů v židovských tradicích	162
2) Zápas za jednoho Boha (Muhammad v Mekce)	163
Arabské abrahamovské tradice před Muhammadem	163
Muhammadův zápas proti modlám a jejich kultu	165
Nová stará víra	166
Abraham korunním svědkem proti modlám	168
3) Struktury nového náboženství (Muhammad v Medíně)	174
Roztržka se Židy	174
Nová úloha Izmaelova	176
Nová role Ka'by v Mekce	178
4) Abraham jako vzor muslima	180
Oběť Abrahamova: klíč k pochopení islámu	180
Pravzor pravého věřícího	182
Proti vlastnickému nároku židů a křesťanů na Abrahama	183
5) Paradoxní islamizace nemuslima Abrahama	185
Linie pravého náboženství od Abrahama k Muhammadovi	186
Islám jako nejstarší a nejryzejší náboženství	187
Procesy idealizace v muslimských tradicích	190
6) Abraham vlastnictvím tří náboženství	193
Halachizace Abrahama v židovství	193
Pocírkevnění Abrahama v křesťanství	193
Muslimizace Abrahama v islámu	194

I. PŘEDPOKLADY EKUMENICKÉHO VĚDOMÍ	199
1) Nový horizont světa	199
<i>Nezbytná připomínka neblahých dějin</i>	199
<i>Konec eurocentrismu moderní doby</i>	202
2) Sebekritika náboženství jako cesta k míru	205
<i>Deklarace parlamentu světových náboženství</i>	205
<i>Proti náboženskému fanatismu</i>	206
3) Spása pro ostatní ve znamení Noemově podle židovství	208
<i>Proč jsou Noemova přikázání důležitá</i>	208
<i>Co dnes znamená být židem</i>	209
4) Možnost spásy nekřesťanů podle křesťanství	211
<i>Společně namísto polemiky podle protestantských církví</i>	211
<i>Respekt k židům a muslimům podle katolické církve</i>	214
5) Žádné donucování ve víře podle islámu	216
<i>Namísto výlučnosti univerzalismus</i>	217
<i>Dialog vychází z víry: soutěž v dobrém</i>	218
II. ČÍM ABRAHAMOVSKÁ EKUMENA BÝT NEMŮŽE	222
1) Odlišnost od křesťanské ekumeny	222
2) Žádný iluzorní návrat k Abrahamovi	224
3) Abraham nenahrazuje Mojžíše, který je „náš Mistr“	225
4) Abraham nenahrazuje Ježíše, který je „Kristus“	226
5) Abraham nenahrazuje Muhammada, který je „Prorok“	228

III. CO ABRAHAMOVSKÁ EKUMENA ZNAMENAT MŮŽE	230
1) Abraham trvale kritická postava	230
<i>Trvalý pravzor víry</i>	230
<i>Abrahamova cizost jako kritika všech tradic</i>	231
<i>Vzpomínka vycházející ze vzájemné odpovědnosti</i>	232
2) Rozpoznat Abrahamovu přítomnost v jiném	233
<i>Biblické základy: Noe – Abraham – Izmael – Ježíš</i>	234
<i>Židovské perspektivy abrahamovské ekumeny</i>	238
<i>Křesťanské perspektivy abrahamovské ekumeny</i>	241
<i>Muslimské perspektivy abrahamovské ekumeny</i>	249
<i>„Bratrstvo Abrahamovo“ ve Francii. A co jinde?</i>	252
3) Důvěra v Boha oproštěná od vší nesnášenlivosti a modloslužebnictví	255
<i>Víra v Boha bez nesnášenlivosti</i>	255
<i>Svoboda od náboženských systémových tlaků</i>	256
<i>Žádné vylučování neabrahamovských náboženství</i>	258
<i>Proti starému i novému modloslužebnictví</i>	263
4) Sjednat mír dělením a smlouvou	264
<i>Jak uzavíral mír Abraham</i>	265
<i>Mírové hlasy v duchu Abrahamově</i>	266
<i>Abrahamovská mírová mise Anvara as-Sádáta</i>	267
<i>Hebron a Jeruzalém jako místa pokoje pro děti Abrahamovy?</i>	269
5) Společně se modlit za mír a usmíření	273
<i>Lze se spolu modlit?</i>	274
<i>Jak bychom se spolu mohli modlit?</i>	276
<i>Na cestě k Abrahamovu odkazu</i>	279
Poděkování	282
Poznámky	284
Jmenný rejstřík	306